

II, 228).

AlcM porta un exemple de *querub* citant de T. Llorente, forma que fou usada algun cop també en castellà (S. XVII, *DAut.*), pres del sing. *kerub*; *querúbic*, adj. (*DAG.*), amb exemples de la traducció de Dante per AFebrer i de Verdager en *AlcM*.

Quèrul, V. *querella* *Quesacom*, V. *quelcom* *Quescú(n)*, variant gràfica antiga per *casquí(n)* *Que-sentir*, V. *què, qui* *Quesit*, V. *qüestió* *Qesque*, *quesque* *sia*, V. *què, qui* *Qesquire* 'encara que vulgui', en Ibn Wáfid, 194 *Quest*, *questa*, *questejar*, *quèstia*, V. *qüestió*

QUESTIÓ, pres del ll. *quaestio*, -ōnis, 'recerca', que s'havia especialitzat en el llenguatge jurídic en el sentit de 'indagació, interrogatori', 'interrogatori amb tortura', i en el llenguatge filosòfic com 'punt principal d'una discussió', 'discussió', 'problema'; *quaestio* per la seva banda era un derivat de *quaerere* ' cercar, recerca', 'inquirir', 'procurar tenir'. □ 1.ª doc.: doc. de 1250, Llull etc.

Ben documentat en el llenguatge antic en els sentits de 'discussió', 'problema', 'disputa, baralla', 'punt principal d'un tema', 'punt a aclarir' etc., i aviat popularitzat sobretot en els primers significats. L'accepció de 'demanda que es fa per informar-se d'alguna cosa, pregunta', usual en francès des dels primers textos, és una innovació que es dona també en català: «Lo bisbe era gran clergue, e sabia moltes sciències; e en aquell monestir no fo null home qui sabés respondre a les *qüestions* que'l bisbe fahia» (Llull, *Blanqueria* I, 289.16ss.); altres exemples de Llull, BMetge, Serra-Amer, *Gènesi*, en *AlcM*. La frase *moure qüestió a algú* 'iniciar una discussió o disputa amb algú' en doc. de 1250: «Fo En G. clerge a casa de n Balager e *mogren-li qüestió*, e dix Ferer draper: «Negú clerge qui sí metex no pod salvar, com pod salvar som poble?» (Pujol, *DocVgUrg.*, 15.34: citem de la nova transcripció inèdita de Russell-Gebbett). En el sentit de 'punt principal, matèria o tema de què es tracta' en Eiximenis: «Compare, respòs ella, / eu vos deman perdó: / veig en la dit' aquella / no entenets la *qüestió*» (*Pros.* IV, 6, JCor., *EntreDL* II, 188); «Pluralitat / De doctós sans, / Grans, discordans / D'opinió, / La *qüestió* / Ret fort duptosa, / Dificultosa / De dididir» (*Spill*, 10705), «Lo disputar / Grans *qüestions* / En los sermons» (ib., 16265); *qüestions* en el sentit de 'disputes, baralles, desavinences' en la *Crònica* de Pere III: «foren acabades totes les coses e *qüestions* que eren entre nós e la dita reyna» (*AlcM*); «Tota la nit <les dones> despenen en plets e *qüestions*, dient cascuna a son marit ---» (BMetge, *Somni*, *NCl.*, 116.7); «ells tenen entre si una petita *qüestió*» (Lacav., 1696, s. v.), *ser qüestió de* (ib.); «Quan és *qüestió* de fugir, ell és sempre lo capità» (Lab. 1840); *qüestió de turment* 'interrogatori d'un acusat amb tortura' (1507, Busa-Nebr.); *posar a qüestions* 'sotmetre a tortura un acusat' (1378, *AlcM*).

Avui és força corrent en el dialecte central en el sen-

tit de 'renyina', *tenir una qüestió amb algú, o tenir qüestions* ('problemes, dificultats, desavinences') *amb algú, i ésser qüestió de fer una cosa*, també molt usat, equival a *ésser necessari fer*, amb *qüestió de* funcionant gairebé com a la preposició *a fi de* com en aquest passatge de Bladé: «Una mena de collar per dos coixinets. Són les muscleres, a les quals s'enganxa la sègula. *Qüestió de fer més força*» (*Benissanet*, p. 109).

Una pronúncia vulgar *kæstió* se sent a les Balears (*AlcM*) i en algunes altres bandes; en el dialecte central és gairebé general dir *kustió* en ús col·loquial.

El mot apareix algun cop en la toponímia menor com a nom d'algun terreny (la possessió del qual devia ser molt litigada en el passat): JCor. té anotat *læ kustiú* com a nom d'una partida a Els Masos (Confl.), 1960; *læ kæstió* a St. Pere de Forcats (Cerd. fr.), 1959, *baixada de la kæstió* a Caregue (Pallars), 1963, *klot dæ læ kustió* a Llanera (Sols.), 1964, *Font de la kustió* a Coma-Pedra (Cardener), 1963.

DERIV.: *Qüestionar*, intr. 'discutir sobre un punt controvertible' [Lab. 1840; *quistionar*, en el *Curial* (*AlcM*), citat allí de l'ed. de Miquel i Planas, però en l'ed. de *NCl.* es lleixeix *quistionejar*, infra; *DFA.*]; 'disputar, barallar-se de paraules' [EVilanova, *AlcM*]. *Qüestionejar* 'discutir, resoldre' [*quist*, en el *Curial*: «Senyor Curial --- yo, qui sé la veritat del fet mil·ls que altri, per toldre matèria de *quistionejar*, vull publicar lo punt en què yo era» (*NCl.* II, 237.5); 'sotmetre a qüestió de turment' (exemple del S. XIV en *AlcM*); 1472 «Barallar, *questionejar* o alterqueiar: Jurgo», JEsteve].

Qüestionable [Lab. 1840], anglicisme. *Qüestionari* [Belv. 1805; Lab. 1840]. *Qüestioner* 'disputador, baraller' [Men.; *castioner*, en 1617: «y que no sia vagabundo, *castioner*, taverner ---» (Agustí, *Secrets d'Agr.*, f° 1v)]. *Inqüestionable* [Lab. 1839]; *inquestionablement*.

Querir o *querre*, ant., del ll. *QUAERERE* ' cercar', 'procurar, tractar d'adquirir', 'inquirir, preguntar', 'demandar'.¹ En català antic és comú en els seus sentits originaris [' cercar, procurar tenir': «Atrobaràs ço que *queràs*» (Llull, *Poes.*); «aquels dons són necessaris an aquels qui *queren* les causes terenals» (*Vides Ross.*, P181r2: *requirunt* V542.1); «sàpies que eu vul *querer* lo mayor príncep del món» (ib., P147r1, vull cercar en B); 'indagar' «—Micer Umbert, creem que trobat havem ço que nós e vós anàvem *queren*<t>». E ell dix-nos: —De què?—. E nós dixem: —Del feyt de la moneda» (Jaume I, *Crònica* VIII, 60); 'demandar': «E Nostre S<éiner> --- demanà-li què *queria*; e él dix: *Domine, vt videam*» (*Hom. d'Org.*, 3v23); «l'altre savi dix que el major don que hom podie *querir* era que Déus faés una cosa mateixa ésser la volentat e-l poder del hom» (Llull, *Merav.* I, 64); «Un pobre *queria* almoyna a la porta per la amor de Déu» (ib. III, 83.19); «En Nepocia, remembrà en qual manera Sent Nicholau avia deliuratz iiii cavalers no-nosens; per què preguà los altres que li *quereguessen* adjutori» (*VidesR.*, 10v2); «--- que tot carnicer deia ('degui') vendre de la carn que tayarà, del loch del qual lo com-